

Inventarisatie welzijnsproblemen bij gezelschapsdieren
in het kader van het Onderzoeksprogramma
“Welzijn Gezelschapsdieren”

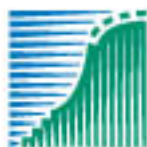
Universiteit Utrecht

Faculteit der Diergeneeskunde

WAGENINGEN UR

For quality of life

**landbouw, natuur en
voedselkwaliteit**

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Doelonderzoeksprogramma “Welzijn Gezelschapsdieren”	3
Aanpak voor formuleren van het onderzoeksprogramma	3
Vraagarticulatie	4
Evaluaties enquête	5
Resultaten	
Hond	6
Kat	7
Konijnen, Knaagdieren en Fretten (KKF)	8
Vogels	9
Reptielen en amfibieën	10
Vissen	11
Conclusies	12
Appendix 1	
Gestelde vragen in het kader van Inventarisatie “Welzijnsproblemen bij Gezelschapsdieren”	13
Appendix 2	
Lijst van instanties waar de enquête naartoe gestuurd is en welke de enquête geretourneerd hebben	16

INLEIDING

In 2006 is door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna: LNV) besloten om in navolging van het welzijnsonderzoek voor landbouwhuisdieren, een onderzoeksprogramma te formuleren dat zich exclusief richt op de gezelschapsdieren. Onder gezelschapsdieren worden in dit verband verstaan dieren die in of bij het huis worden gehouden voor gezelschap, sport of liefhebberij, met uitzondering van paarden en landbouwhuisdieren. Het gaat om honden, katten, konijnen, knaagdieren, fretten, vogels (zang- en siervogels, postduiven), vissen (aquariumvissen en vijvervissen), reptielen en amfibieën.

Doel onderzoeksprogramma “Welzijn Gezelschapsdieren”

Met het onderzoeksprogramma “Welzijn Gezelschapsdieren” wil LNV onderzoek bevorderen dat een oplossing kan brengen voor problemen op het gebied van het welzijn van gezelschapsdieren, en voor kennisbehoeftes c.q. kennisleemtes op dit gebied. LNV financiert voor de eerste keer een programma voor onderzoek met betrekking tot het welzijn van gezelschapsdieren. Het is belangrijk dat hiervoor draagvlak in de maatschappij en in de sector bestaat. Daarom acht LNV het van belang dat de houders van dieren (in de vorm van belangenorganisaties) en de sector worden gekend bij het formuleren van de meest relevante onderzoeksvragen. De resultaten van het onderzoek kunnen dierhouders, de sector en overheid op termijn voorzien van kennis en inzichten ter verbetering van het welzijn van de gezelschapsdieren.

LNV acht het daarnaast van groot belang om bij verschillende wetenschappers en/of diersoortspecifieke deskundigen op het gebied van gezelschapsdieren te inventariseren met welke welzijnsproblemen zij in de praktijk geconfronteerd worden en of onderzoek kan bijdragen aan de oplossing daarvan.

Het onderzoeksprogramma zal moeten passen in de beleidsdoelen van LNV.

Deze beleidsdoelen zijn:

1. Inzicht en kennis verkrijgen van de kennisbehoeftes c.q. kennisleemtes op het gebied van het welzijn van gezelschapsdieren (welke kennisvragen zijn er op welke terreinen, bij welke spelers en voor welke diersoorten?).
2. Identificeren, benoemen en agenderen van de bestaande problemen op het gebied van welzijn van gezelschapsdieren. Inzicht en kennis verkrijgen in de omvang, ernst, incidentie en duur van genoemde problemen bij de desbetreffende diersoorten. Inventariseren of, en in hoeverre, onderzoek aan een oplossing van genoemde problemen kan bijdragen.
3. Aanleveren van wetenschappelijke gegevens die bijdragen aan een objectieve en deskundige onderbouwing van beleidsbeslissingen.

Aanpak voor formuleren van het onderzoeksprogramma

Voor het opstellen van het onderzoeksprogramma “Welzijn Gezelschapsdieren”, wordt enerzijds het werkveld uitgenodigd haar input te leveren en anderzijds een beroep gedaan op de kennis en ervaring van inhoudelijk deskundigen c.q. wetenschappers op (diersoort)specifieke vakgebieden.

LNV heeft de Faculteit Diergeneeskunde en Wageningen Universiteit en Researchcentrum (hierna: WUR) tezamen gevraagd om een onderzoeksprogramma “Welzijn Gezelschapsdieren” op te stellen. De Faculteit Diergeneeskunde, zal gezien haar deskundigheid en ervaring op het gebied van gezondheid en gedrag van gezelschapsdieren,

fungeren als hoofdopdrachtnemer voor het schrijven van onderhavig onderzoeksprogramma. Prof. dr. J. Rothuizen van de Faculteit Diergeneeskunde, is eindverantwoordelijke voor de inhoudelijke invulling van het onderzoeksprogramma. Dr. ing. H. Hopster zal vanuit de WUR – gelet op zijn ervaring met het ontwikkelen van onderzoeksprogramma's op het gebied van landbouwhuisdieren voor LNV – het proces in alle fasen in hoofdlijnen begeleiden.

Vraagarticulatie

Aangezien de wereld van gezelschapsdieren divers is en uit vele diersoorten bestaat, is het voor het proces van belang om allereerst de diverse diersoorten te verdelen in een aantal groepen (hierna: “groep/groepen”). Deze groepen zijn:

- 1) honden
- 2) katten
- 3) konijnen, knaagdieren & fretten (hierna: “KKF”)
- 4) vogels (zang- en siervogels, postduiven)
- 5) reptielen & amfibieën
- 6) vissen (aquariumvissen en vijvervissen)

De projectorganisatie (Faculteit Diergeneeskunde, WUR en LNV) heeft een enquête ontwikkeld met als doel de kennisbehoeftes c.q. kennisleemtes op het gebied van het welzijn van gezelschapsdieren in de dagelijkse praktijk te inventariseren en de problemen c.q. knelpunten op dit vlak in kaart te brengen. Zie voor de complete vragenlijst Appendix 1.

In de enquête werd gevraagd naar de professionaliteit, deskundigheid, organisatiegraad en omvang/ledental van de organisatie. Verder waren er vragen die ten doel hadden de welzijnsproblemen te inventariseren en te kunnen rubriceren naar (a) de diersoort, (b) naar de betreffende welzijnsaantasting (ernst, incidentie en duur van de welzijnsaantasting), (c) naar aantallen betrokken dieren en (d) naar het aantal huishoudens waarin de betrokken dieren gehouden worden. Tevens werd gevraagd of de organisatie zelf al actie had ondernomen om de welzijnsproblemen aan te pakken of ideeën had voor een mogelijke aanpak van de welzijnsproblemen.

De enquête heeft gedurende 1 maand op het internet gestaan. In totaal zijn 169 organisaties per brief uitgenodigd om de enquête in te vullen (de lijst van aangeschreven organisaties is op te vragen bij de projectleider van deze inventarisatie). De verdeling van het aantal organisaties per groep was als volgt: hond (44), kat (17), KKF (33), vogel (18), reptielen en amfibieën (15), vissen (13). Daarnaast was er nog een groep van overkoepelende organisaties (29) die de enquête voor de diverse groepen in kon vullen. Zie voor de lijst van responderende organisaties Appendix 2.

Evaluaties enquête

Bij de verwerking van de enquêtes werd duidelijk dat de organisaties veel verschillende typen welzijnsproblemen aangekaart hebben. Bij de evaluatie is daarom besloten om de welzijnsproblemen onder te brengen in een aantal groepen. Gekozen is voor de volgende groepen welzijnsproblemen:

- Problemen veroorzaakt door de handel
- Gebrek aan deskundigheid en goede voorlichting
- Gebrek aan diergeneeskundige kennis
- Problemen met betrekking tot huisvesting, verzorging en voeding
- Gedragsproblemen
- Aantasting van de gezondheid van de dieren
- Problemen veroorzaakt door erfelijke aandoeningen en fokkerij
- Problemen veroorzaakt door regel- en wetgeving
- Restgroep (zeer divers)

Een score systeem is gehanteerd om te beoordelen welke problemen het ernstigst zijn. Zie appendix 1 voor de vragenlijst met toegekende punten per antwoord.

Het meest zwaarwegende probleem kreeg 5 punten terwijl het minst zwaarwegende probleem 1 punt kreeg (5 welzijnsproblemen mochten opgegeven worden).

Als het probleem al meer dan 10 jaar bestond dan werden hier ook 5 punten aan toegekend, terwijl bij een probleem dat minder dan een jaar bestond 1 punt toegekend werd.

Als het probleem als zeer belangrijk gekwalificeerd werd, werden hier ook 5 punten aan toegekend, terwijl bij een zeer onbelangrijk probleem 1 punt werd toegekend.

Als een individueel dier levenslang last heeft van het welzijnsprobleem, dan werden daar 6 punten aan toegekend, terwijl bij een probleem dat korter dan 1 maand duurt 1 punt werd toegekend.

Bij een ernstige aantasting van het welzijn van het individuele dier werden 3 punten toegekend, terwijl bij een geringe aantasting 1 punt werd toegekend.

Als 70 – 100% van de populatie last heeft van dit welzijnsprobleem dan werden 4 punten toegekend. Bij 0 – 10% aantasting van de populatie werd 1 punt toegekend.

Tot slot werden 4 punten toegekend als bij 70 – 100% van de houders het welzijnsprobleem voorkomt. Als dit bij 0 – 10% voorkomt dan werd 1 punt toegekend.

Al deze punten werden bij elkaar opgeteld zodat per welzijnsprobleem een score werd verkregen. Per diergroep werden de punten bij elkaar opgeteld waardoor uiteindelijk een percentage verkregen werd van het voorkomen van het specifieke welzijnsprobleem.

De door de organisaties voorgestelde maatregelen om de welzijnsproblemen te verminderen werden op een vergelijkbare wijze geanalyseerd. De voorstellen (zie vraag 18 in appendix 1 voor de opsomming van de 5 voorgestelde maatregelen) bij de zwaarstwegende problemen kregen 5 punten, terwijl de voorgestelde maatregelen bij de minst zwaarwegende problemen 1 punt kregen. Deze punten werden bij elkaar opgeteld en een percentage werd berekend per diergroep.

RESULTATEN

Van de 169 organisaties die per brief benaderd zijn, hebben 93 de enquête ingevuld. Hiermee werd een respons van 55% gehaald.

HOND

De belangrijkste oorzaken voor welzijnsproblemen bij honden zijn:

- 1) Problemen veroorzaakt door erfelijke aandoeningen en fokkerij (25,8 %)
- 2) Gedragsproblemen (24,4%)
- 3) Restgroep (zeer divers) (17,1%)
- 4) Gebrek aan deskundigheid en goede voorlichting (14,7%)
- 5) Problemen veroorzaakt door de handel (10,6%)
- 6) Aantasting van de gezondheid van de dieren (2,8%)
- 7) Problemen met betrekking tot huisvesting, verzorging en voeding (2,5%)
- 8) Problemen veroorzaakt door regel- en wetgeving (2,1%)

Voorbeelden van problemen die genoemd werden zijn: heup- en elleboogdysplasie (HD/ED), problemen van ogen, hart, huid, en luchtwegen; gedragsproblemen (agressie, angst, niet alleen kunnen zijn, onzindelijkheid, socialisatie), meestal door onvoldoende kennis bij instructeurs en eigenaar. Onvriendelijke trainingmethoden en –middelen. Malafide handel, ongecontroleerde aanschaf pups, winkelverkoop, puppy farms. Geestelijke verwaarlozing of juist vermenselijking van de hond. Te weinig fysieke en geestelijke uitdaging.

Gesuggereerde oplossingen zijn: aanpassing van de wetgeving, voorlichting (vooral gedrag en opvoeding, maar ook met betrekking tot huisvesting en verzorging), certificering instructeurs, kennelhouden moet meer transparant, controleerbaar en minder vrijblijvend zijn. Vooral m.b.t. erfelijke aandoeningen is onderzoek gewenst.

Gesuggereerde actie: voorlichting, fokkerij, röntgen HD/ED, fokverboden, wetgeving.

Tussen haakjes wordt het percentage aangegeven van voorgestelde maatregelen

- Genetische selectie (aanpassen fokbeleid) [19,7 %]
- Betere voorlichting op het gebied van huisvesting en verzorging [28,3 %]
- Betere voorlichting met betrekking tot opvoeding [34,3 %]
- Er is meer onderzoek nodig naar de oorzaak van het welzijnsprobleem [14,5 %]
- Verbod tot het houden van deze diersoort / dit ras [3,2 %]

KAT

De belangrijkste oorzaken voor welzijnsproblemen bij katten zijn:

- 1) Restgroep (zeer divers) (30,3%)
- 2) Gedragsproblemen (20,3%)
- 3) Problemen veroorzaakt door erfelijke aandoeningen en fokkerij (18,5%)
- 4) Gebrek aan deskundigheid en goede voorlichting (12,1%)
- 5) Aantasting van de gezondheid van de dieren (7,1%)
- 6) Problemen veroorzaakt door de handel (4,9%)
- 7) Problemen veroorzaakt door regel- en wetgeving (4,2%)
- 8) Problemen met betrekking tot huisvesting, verzorging en voeding (2,6%)

Voorbeelden van problemen die genoemd werden zijn: erfelijke ziekten, erfelijke afwijkingen en het fokken met dieren die dit kunnen doorgeven. Malafide handel (internet!) en broodfokkers. Tevens onzindelijkheid, (lijf)straffen door eigenaar, huisvesting en sproeien, agressie naar soortgenoten en mens.

Onzindelijkheid is niet per se een welzijnsprobleem van het dier maar wel van de eigenaar, wat kan leiden tot het wegdoen van de kat. Diverse oorzaken voor agressieproblemen worden genoemd waardoor algemene aanpak moeilijk is. De Abbessijn wordt specifiek genoemd als agressief naar soortgenoten. Ook fokkers die lid zijn van meer organisaties waardoor ze meer fokken met poezen. Er wordt aangegeven dat de gedragsproblematiek niet serieus wordt genomen.

Ernst problematiek: voornamelijk de erfelijke ziekten/afwijkingen worden als ernstig beschouwd, mede omdat die vaak een leven lang spelen.

Gesuggereerde oplossingen zijn: voorlichting, regelgeving (verbieden), onderzoek naar erfelijke ziekten.

Gesuggereerde actie: verbod binnen organisaties op fokken met bepaalde rassen, voorlichting.

Tussen haakjes wordt het percentage aangegeven van voorgestelde maatregelen

- Genetische selectie (aanpassen fokbeleid) [12,1 %]
- Betere voorlichting op het gebied van huisvesting en verzorging [36,3 %]
- Betere voorlichting met betrekking tot opvoeding [28,3 %]
- Er is meer onderzoek nodig naar de oorzaak van het welzijnsprobleem [16,5 %]
- Verbod tot het houden van deze diersoort / dit ras [6,8 %]

Konijnen, Knaagdieren en Fretten (KKF)

De belangrijkste oorzaken voor welzijnsproblemen bij konijnen, knaagdieren en fretten zijn:

- 1) Restgroep (zeer divers) (32,3%)
- 2) Problemen met betrekking tot huisvesting, verzorging en voeding (23,6%)
- 3) Gebrek aan deskundigheid en goede voorlichting (18,3%)
- 4) Aantasting van de gezondheid van de dieren (9,8%)
- 5) Gebrek aan diergeneeskundige kennis (5,1%)
- 6) Gedragsproblemen (4,1%)
- 7) Problemen veroorzaakt door de handel (2,9%)
- 8) Problemen veroorzaakt door regel- en wetgeving (2,9%)
- 9) Problemen veroorzaakt door erfelijke aandoeningen en fokkerij (1%)

Voorbeelden van problemen die genoemd werden zijn: te vroeg bij moeder weg, impulsaankoop waardoor dieren ook gemakkelijk weer weggedaan worden, met als resultaat volle opvang met onvoldoende capaciteit (door gering aantal asiels worden meer dieren “gedumpt”). Slechte huisvesting (solitair met als resultaat neurotisch gedrag), voeding, verzorging door onwetendheid en door onverschilligheid. Te weinig kennis bij eigenaren, maar ook bij handel en dierenartsen. Aan de andere kant ook “zelf dokteren”. Tevens problemen met de regelgeving dat deze dieren in winkels verkocht mogen worden en er teveel gefokt worden (voornamelijk konijnen). Als kanttkening moet bij de opsomming van de problemen vermeld worden dat het merendeel van de reagerende organisaties bestond uit opvangcentra en asiels.

Problemen die specifiek bij cavia's genoemd werden: huidproblemen (mijt, schimmel e.d.) en vaak ongewenste nestjes door verkeerde geslachtsbepaling en het meegeven van drachtige cavia's, ondervoeding. Problemen die specifiek bij fretten genoemd werden: voornamelijk gezondheidsproblemen (insulinomen, coccidiosen, helicobacter, nierproblemen en bijniertumoren). Daarnaast problemen met informatievoorziening over verzorging, bijtgedrag, geur en wegdoen door tijdgebrek, allergie of gezinsuitbreiding.

Ernst problematiek: afhankelijk van aard probleem kort tot levenslang. Gezondheidsproblemen bij het fret worden tot ca. een jaar geschat.

Voeding, huisvesting, te weinig opvang en impulsaankopen komen volgens inschatting bij 70-100% van de populatie en de houders voor. Dit geldt ook voor onvoldoende kennis en faciliteiten in winkels.

Gesuggereerde oplossingen zijn: mensen bereiken vóór aanschaf, voorlichting (voornamelijk huisvesting en verzorging), verbod verkoop in winkels en op internet, instellen richtlijnen overheid, controleren bij broedfokkers en kinderboerderijen. Speciale voorlichting aan dierenartsen: opzetten en onderhouden.

Gesuggereerde actie: voorlichting, eisen bij herplaatsing, inventarisatie kennis mbt cavia's bij dierenwinkels. Met betrekking tot fretten: onderzoek, publicatie, castratie mbt geur.

Tussen haakjes wordt het percentage aangegeven van voorgestelde maatregelen

- Genetische selectie (aanpassen fokbeleid) [13,2 %]
- Betere voorlichting op het gebied van huisvesting en verzorging [41,3 %]
- Betere voorlichting met betrekking tot opvoeding [24,4 %]
- Er is meer onderzoek nodig naar de oorzaak van het welzijnsprobleem [14,9 %]
- Verbod tot het houden van deze diersoort / dit ras [6,1 %]

VOGELS

De belangrijkste oorzaken voor welzijnsproblemen bij vogels zijn:

- 1) Gebrek aan deskundigheid en goede voorlichting (22,4%)
- 2) Problemen met betrekking tot huisvesting, verzorging en voeding (21,8%)
- 3) Problemen veroorzaakt door de handel (15,3%)
- 4) Problemen veroorzaakt door regel- en wetgeving (15%)
- 5) Restgroep (zeer divers) (12,1%)
- 6) Problemen veroorzaakt door erfelijke aandoeningen en fokkerij (5,8%)
- 7) Gedragsproblemen (5,6%)
- 8) Gebrek aan diergeneeskundige kennis (2%)

Voorbeelden van problemen die genoemd werden zijn: gebrekkige informatie bij aanschaf, ondeskundigheid op gebied van gedrag bij verkoper en eigenaar, verkoop van ongeschikte soorten, lawaaioverlast in dichtbewoonde wijken. Gekoppeld aan de gebrekkige informatie zijn ook huisvesting, voeding, gezondheidszorg.

Verder zijn vangst door roofvogels en problematiek bij ophokplicht in verband met Aviaire Influenza van belang voor houders, evenals im- en exportproblemen (bloedverversing). Een revalidatiecentrum noemt ook nog illegale wildvang, kruisingen en ontsnappen van tamme vogels.

Gesuggereerde oplossingen zijn: voorlichting en onderzoek.

Gesuggereerde actie: met betrekking tot ophokplicht is er al overleg met overheid, maar er wordt gevreesd voor terugkeer van beleid. Instanties geven vooral voorlichting in de vorm van workshops, website-info etc.

Tussen haakjes wordt het percentage aangegeven van voorgestelde maatregelen

- Genetische selectie (aanpassen fokbeleid) [5,1 %]
- Betere voorlichting op het gebied van huisvesting en verzorging [38,1 %]
- Betere voorlichting met betrekking tot opvoeding [28,4 %]
- Er is meer onderzoek nodig naar de oorzaak van het welzijnsprobleem [13,7 %]
- Verbod tot het houden van deze diersoort / dit ras [14,7 %]

REPTIELEN & AMFIBIEËN

De belangrijkste oorzaken voor welzijnsproblemen bij reptielen en amfibieën zijn:

- 1) Problemen met betrekking tot huisvesting, verzorging en voeding (42,2%)
- 2) Gebrek aan deskundigheid en goede voorlichting (30,6%)
- 3) Problemen veroorzaakt door de handel (15,7%)
- 4) Gebrek aan diergeneeskundige kennis (8,8%)
- 5) Restgroep (zeer divers) (2,7%)

Voorbeelden van problemen die genoemd werden zijn: slechte huisvesting, verkeerde lampen, voedingsdeficiënties etc. door onvoldoende kennis bij eigenaar. Tevens onvoldoende herkenning van stress, ziekte en verwaarlozing.

Smokkel, illegale handel, verkeerde verkoopadressen, impulsaankopen

Ernst problematiek: problemen worden wel als belangrijk gezien, maar aantasting van de populatie wordt zeer laag geschat. Problemen spelen over het algemeen kort.

Gesuggereerde oplossingen zijn: voorlichting, diplomering houders, controle.

Gesuggereerde actie: voorlichting geven.

Tussen haakjes wordt het percentage aangegeven van voorgestelde maatregelen

- Genetische selectie (aanpassen fokbeleid) [0 %]
- Betere voorlichting op het gebied van huisvesting en verzorging [60,1 %]
- Betere voorlichting met betrekking tot opvoeding [10,9 %]
- Er is meer onderzoek nodig naar de oorzaak van het welzijnsprobleem [8,3 %]
- Verbod tot het houden van deze diersoort / dit ras [20,7 %]

VISSEN

De belangrijkste oorzaken voor welzijnsproblemen bij vissen zijn:

- 1) Gebrek aan deskundigheid en goede voorlichting (41,6%)
- 2) Problemen met betrekking tot huisvesting, verzorging en voeding (34,5%)
- 3) Gebrek aan diergeneeskundige kennis (11,6%)
- 4) Problemen veroorzaakt door de handel (8,4%)
- 5) Problemen veroorzaakt door erfelijke aandoeningen en fokkerij (3,2%)
- 6) Restgroep (zeer divers) (0,7%)

Voorbeelden van problemen die genoemd werden zijn: Ondeskundigheid met betrekking tot verzorging, huisvesting, ziekte. Met betrekking tot huisvesting werd specifiek de huisvesting in een kom genoemd. Ondoordachte aankoop. Tevens handel en transport en ondeskundigheid vakhandel.

Met betrekking tot de Koi-karpers: image van hobby (kostbaar, invloed media).

Met betrekking tot discussvissen: kruisen resulteert in degeneratie van soort.

Gesuggereerde oplossingen zijn: voorlichting (maar kleine doelgroep die moeilijk zou zijn te bereiken), verbieden goudvissenkom, sturing overheid in wisselwerking klant en handel. Wetgeving nodig (Duitsland heeft dit al met betrekking tot gehouden vissen).

Gesuggereerde actie: voorlichting geven.

Tussen haakjes wordt het percentage aangegeven van voorgestelde maatregelen

- Genetische selectie (aanpassen fokbeleid) [4 %]
- Betere voorlichting op het gebied van huisvesting en verzorging [58 %]
- Betere voorlichting met betrekking tot opvoeding [16 %]
- Er is meer onderzoek nodig naar de oorzaak van het welzijnsprobleem [13,3 %]
- Verbod tot het houden van deze diersoort / dit ras [8,7 %]

CONCLUSIES

Bij de honden en katten worden de welzijnsproblemen voornamelijk veroorzaakt door erfelijke aandoeningen, fok en gedragsproblemen.

Bij de bijzondere dieren (Konijnen, Knaagdieren, Fretten, Vogels, Reptielen, Amfibieën en Vissen) worden de welzijnsproblemen voornamelijk veroorzaakt door problemen met betrekking tot huisvesting, verzorging en voeding, en gebrek aan deskundigheid en goede voorlichting.

Bij alle diergroepen wordt het geven van goede voorlichting zeer belangrijk geacht.

Appendix 1

Gestelde vragen in het kader van Inventarisatie “Welzijnsproblemen bij Gezelschapsdieren”

- 1) Wat is de naam van de organisatie namens wie u deze enquête invult?
- 2) Heeft uw organisatie een rechtsvorm en zo ja, welke?
 - Ja, vereniging
 - Ja, stichting
 - Ja, besloten vennootschap (B.V.)
 - Ja, naamloze vennootschap (N.V.)
 - Ja, coöperatie
 - Nee
- 3) Wanneer is uw organisatie opgericht?
- 4) Indien van toepassing: Hoeveel leden zijn momenteel bij uw organisatie in Nederland aangesloten?
- 5) Indien van toepassing: Hoeveel donateurs heeft uw organisatie momenteel in Nederland?
- 6) Wat is/zijn de doelstelling(en) van uw organisatie?
- 7) Op welke van de hierna genoemde diergroep(en) richt uw organisatie zich bij het verwezenlijken van haar doelstellingen? (meerdere antwoorden mogelijk)
 - Hond
 - Kat
 - Konijn
 - Knaagdier
 - Fret
 - Vogel
 - Reptiel
 - Amfibie
 - Vis
 - Anders, namelijk,
- 8) Specificeer de diersoort(en) binnen de door u aangevinkte diergroep(en).

- 9) Op welke van door u genoemde groep(en) dieren heeft uw organisatie deskundigheid op het gebied van dierenwelzijn?
- Hond
 - Kat
 - Konijn
 - Knaagdier
 - Fret
 - Vogel
 - Reptiel
 - Amfibie
 - Vis
 - Anders, namelijk,
- 10) Welke vijf problemen zijn het ernstigst en meest voorkomend (dus meest zwaarwegend) bij de door u afgevinkte diergroep(en)
- (5 punten)
 - (4 punten)
 - (3 punten)
 - (2 punten)
 - (1 punt)

Per probleem worden daarna de volgende vragen gesteld:....

- 11) Hoe lang bestaat volgens uw organisatie het probleem?
- Minder dan 1 jaar (1 punt)
 - 1 tot 3 jaar (2 punten)
 - 3 tot 5 jaar (3 punten)
 - 5 tot 10 jaar (4 punten)
 - Meer dan 10 jaar (5 punten)
 - Weet ik niet (0 punten)
- 12) Hoe kwalificeert uw organisatie het probleem?
- Zeer belangrijk (5 punten)
 - Belangrijk (4 punten)
 - Neutraal (3 punten)
 - Onbelangrijk (2 punten)
 - Zeer onbelangrijk (1 punt)
- 13) Hoe lang kan het dier last hebben van het probleem?
- Minder dan 1 maand (1 punt)
 - 1 tot 6 maanden (2 punten)
 - 6 tot 12 maanden (3 punten)
 - 1 tot 5 jaar (4 punten)
 - 5 tot 10 jaar (5 punten)
 - Levenslang (6 punten)
 - Niet bekend (0 punten)

- 14) Geef een mate van aantasting van het welzijn van het individuele dier aan die last heeft van het probleem.
- Ernstig (3 punten)
 - Matig (2 punten)
 - Gering (1 punt)
 - Niet bekend (0 punten)
- 15) Bij welk percentage van de totale populatie van deze diersoort en/of/dit/deze ras(sen) doet zich het probleem volgens uw organisatie voor?
- 0 tot 10 % (1 punt)
 - 10 tot 50 % (2 punten)
 - 50 tot 70 % (3 punten)
 - 70 tot 100 % (4 punten)
 - Niet bekend (0 punten)
- 16) Bij welk percentage van het totale aantal houders van deze diersoort en/of ras doet zich het probleem in Nederland volgens uw organisatie voor?
- 0 tot 10 % (1 punt)
 - 10 tot 50 % (2 punten)
 - 50 tot 70 % (3 punten)
 - 70 tot 100 % (4 punten)
 - Niet bekend (0 punten)
- 17) Heeft uw organisatie activiteiten ondernomen om het probleem aan te pakken?
- Nee, (nog) geen actie ondernomen
 - Ja, actie ondernomen
- Waarom wel, of juist niet?
- 18) Welke maatregelen zouden volgens uw organisatie een bijdrage kunnen leveren tot het verminderen / oplossen van het welzijnsprobleem bij deze diersoort? (meerdere antwoorden mogelijk)
- Genetische selectie (aanpassen fokbeleid)
 - Betere voorlichting op het gebied van huisvesting en verzorging
 - Betere voorlichting met betrekking tot opvoeding
 - Er is meer onderzoek nodig naar de oorzaak van het welzijnsprobleem
 - Verbod tot het houden van deze diersoort / dit ras
 - Anders, namelijk

Appendix 2

Lijst van instanties die de enquête beantwoord hebben

Hond

- Animal Behaviour Clinic (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
- Cavalier Club Nederland (*aantal leden:1438*)
- Engelse Bulldog Club Nederland (*aantal leden:1255*)
- Federatie Hondensport Nederland (*aantal leden:115*)
- Geleidehondenopleiding Ans L 'abee (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
- Geleidehondenschool Herman Jansen (*aantal leden / donateurs:0*)
- Golden Retriever Club Nederland (*aantal leden:3800*)
- KNGF Geleidehonden (*aantal donateurs:40 [?]*)
- Koninklijke Nederlandse Kennelclub Cynophilia (*aantal leden:130*)
- Kynologisch Centrum Quiebus (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
- Kynotrain (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
- Martin Gaus Gedragscentrum Nederland BV (*aantal leden / donateurs:0*)
- Nederlandse Bond voor Gebruikshondensportverenigingen (*aantal leden:1600*)
- Nederlandse Rottweiler Club (*aantal leden:1240*)
- Nederlandse Vereniging van Gedragstherapeuten voor Honden "Alpha" (*aantal leden:140*)
- Nederlandse Vereniging voor Instructeurs in Hondenopvoeding en -opleiding, O&O (*aantal leden:2000*)
- Nederlandse Vereniging voor Stabij- en Wetterhounen (*aantal leden:1200 / donateurs:5*)
- Raad van Beheer op Kynologisch Gebied (*aantal leden:130.000*)
- Slede Honden Sport Club Nederland (*aantal leden:45*)
- Stichting Reddingshonden RHWV Duiven (*aantal leden:41 / donateurs:120*)
- Vereniging Beroepsmatige Kennelhouders (*aantal leden:28*)
- Vereniging Kynologen Vakbond Nederland (*aantal leden:112*)
- Vereniging voor fokkers en liefhebbers van Duitse Herdershonden (*aantal leden:6500*)

Kat

- European Cat Fanciers (*aantal leden:98*)
- Felikat (*aantal leden:2115*)
- Felissana (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
- Het Kattengedragsadviesbureau (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
- Limbra Cat Club (*aantal leden:175*)
- Nederlandse Kattenfokkers vereniging (*aantal leden:1300*)
- Nederlandse Vereniging voor Kattenvrienden (*aantal leden:675*)
- Neocat (*aantal leden:1800*)
- NKU "SARA" (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)

Bijzondere dieren

Konijnen, knaagdieren en fretten

- Asiel Goofy voor konijnen en cavia's (*aantal donateurs: 15*)
- Cavia Opvang Oss (*aantal leden:5 / donateurs: 10*)
- Cavia Opvang 't Kuufke (*aantal donateurs: 28*)
- Caviaopvang Knabbeltje (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
- Caviarusthuis Knoevel (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
- Dierenopvang Maxi-Paxi (*aantal leden: 0 / donateurs:0*)
- Frettenvereniging Frettig Gestoord (*aantal leden: 300*)

Internationale Ratten Fokkers/Fanclub (*aantal leden: 75*)
Konijn/Cavia Opvang "CARLO" (*aantal leden: 0 / donateurs:0*)
KonijnenOpvang Franky (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
Nederlandse Caviafokkers Club (*aantal leden:519*)
Nederlandse Chinchilla Vereniging Voor Liefhebbers (*aantal leden:62*)
Nederlandse Konijnenfokkers Bond (*aantal leden:5600*)
Stichting Cavia (*aantal donateurs:2194*)
Stichting Caviaopvangcentrum"BEERTJE" (*aantal donateurs:3*)
Stichting de Fret (*aantal donateurs:500*)
Stichting de Hoge Hoed (*aantal leden: 0 / donateurs:0*)
Stichting Knaagdierencentrum Heiloo (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
Stichting Knabbeltje (*aantal donateurs:6*)
Stichting KonijnenBelangen (*aantal donateurs:361*)
Stichting Red de Fret (*aantal donateurs:56*)

Vogels

Aviornis International Nederland (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
EURO-PARROT Int. (*aantal leden:1582*)
Ned. Bond van Hoender-, Dwerghoender-, Sier- en Watervogelhouders (*aantal leden: 5480 / donateurs:34*)
Nederlandse Bond van Sierduivenliefhebbersverenigingen (*aantal leden: 334*)
Nederlandse Forpussen Club (*aantal leden: 200 / donateurs:20*)
Nederlandse Postduiven- houders Organisatie (*aantal leden: 27 [?]*)
Stichting Papegaaienhulp (*aantal donateurs: 300*)
Stichting Vogelrevalidatiecentrum Zundert (*aantal donateurs: 850*)
World Parrot Trust (*aantal donateurs: 300*)

Vissen

Discus Club Holland (*aantal leden: 250*)
KOI 2000 (*aantal leden: 3500*)
Nederlandse Vereniging van Cichlidenliefhebbers (*aantal leden: 1100*)
Nederlandse Vereniging voor Labyrintvissen (*aantal leden: 25*)
Nishikigoi Vereniging Nederland (*aantal leden: 4500*)
Ornamental Fish International Nederland (*aantal leden: 185*)
Stichting Vissenbescherming (*aantal donateurs: 150*)

Reptielen/amfibieën

Dendrobatidae Nederland (*aantal leden: 850*)
Europese Slangen Vereniging (*aantal leden: 200*)
Kameleon vereniging Nederland (*aantal leden: 135*)
Schildpaddencentrum Nederland (*aantal donateurs:1759*)
SOPTOM-Nederland (*aantal leden: 3 / donateurs: 3*)
Stichting Aqua Terra (*aantal donateurs: 1200*)
Stichting Pantera (*aantal donateurs:900*)
Stichting Sauria (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)

Overige instanties

Dibevo (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
Dierenbescherming (*aantal leden:150 / donateurs: 50 [??]*)
Dierentehuis Stevenshage (*aantal donateurs: 2400*)

Federatie Dierenambulances Nederland (*aantal leden: 61*)
Genetic Counselling Services (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (*aantal leden: 4750*)
Landelijke Stichting Ouderen en Huisdieren (*aantal leden:6 / donateurs: 130*)
Nederlandse Federatie voor Kleindierentoonstellingen (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
St. Kittenhulp en diereninfo Nederland (*aantal leden: 0 / donateurs:0*)
Stichting AMIVEDI/ AMIVEDI Nederland (*aantal donateurs:22*)
Stichting Eekhoornopvang Nederland (*aantal donateurs:2000*)
Stichting Haags Dierencentrum (*aantal donateurs:800*)
Stichting Landelijk opvangcentrum voor apen en andere uitheemse diersoorten, De Apenhof (*aantal donateurs:650*)
Tinley Kynologisch Adviesbureau (*aantal leden / donateurs: niet opgegeven*)
Vereniging van Im- en exporteurs van vogels en hobbydieren (*aantal leden:35*)
World Society for the Protection of Animals (WSPA Nederland) (*aantal donateurs: 70.000*)